

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 361/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou Masnyk Legal s. r. o., Ťahanovské riadky 25, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Rastislav Masnyk, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 17 C 143/2014 z 12. mája 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júna 2020 osobne doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 17 C 143/2014 z 12. mája 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom doručeným okresnému súdu 16. júla 2014 domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, konkrétne bytu na [REDAKOVANÉ] v [REDAKOVANÉ] (ďalej len „byt“). Okresný súd vo veci vyhlásil rozsudok zo 4. decembra 2017, ktorým žalobu sťažovateľky v celom rozsahu zamietol a proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie. O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 5 Co 201/2019 z 26. novembra 2019 tak, že odvolanie zamietol a rozhodol o nároku na náhradu trov konania.

Následne okresný súd uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom z 30. januára 2020 (ďalej len „uznesenie vydané súdnym úradníkom“) rozhodol o výške náhrady trov a sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalovanej strane trovy právneho zastúpenia v sume 15 935,27 €. Na základe sťažnosti sťažovateľky okresný súd napadnutým uznesením z 12. mája 2020 vydaným zákonnou sudkyňou podľa § 250 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov zmenil uznesenie vydané súdnym úradníkom tak, že sťažovateľka je povinná nahradiť žalovanej strane trovy právneho zastúpenia v sume 14 636,26 €.

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že vlastnícke právo k bytu nadobudla na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej 12. septembra 2002 medzi sťažovateľkou a predávajúcimi [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Žaloba bola zo strany sťažovateľky podaná z dôvodu, že v katastri nehnuteľností bola v čase podania žaloby ako vlastníka bytu evidovaná spoločnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), ktorá nedisponuje platným nadobúdacím titulom. Zápisu žalovanej ako vlastníka bytu predchádzalo súdne konanie iniciované v roku 2009 manželmi [REDAKOVANÉ], ktorí boli vlastníkami bytu v období rokov 1998 – 1999 a tento byt v roku 1999 predali spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Následne bolo vlastnícke právo k bytu prevedené na [REDAKOVANÉ], ktorá byt v roku 2002 predala sťažovateľke, ktorá byt po nadobudnutí vlastníckeho práva riadne užívala.

Počas dočasného pracovného pobytu sťažovateľky v zahraničí okresný súd rozsudkom sp. zn. 45 C 94/2009 z 24. apríla 2012 (ďalej len „prvý rozsudok o vlastníctve bytu“) rozhodol o neplatnosti kúpnej zmluvy z 21. januára 1999 uzatvorenej medzi manželmi [REDAKOVANÉ] a spoločnosťou [REDAKOVANÉ] a určil, že manželia [REDAKOVANÉ] sa opäť stali vlastníkami bytu. Manželia [REDAKOVANÉ] následne svoje vlastnícke právo k bytu previedli na žalovanú. Sťažovateľka bezodkladne po tom, čo sa dozvedela o prvom rozsudku o vlastníctve bytu, ktorým „*stratila svoje vlastnícke právo k Bytu, podala ústavnú sťažnosť... na základe ktorej*“ ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 556/2012 zrušil prvý rozsudok o vlastníctve bytu a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie.

4. Podľa sťažovateľky došlo v posudzovanej veci napadnutým uznesením okresného súdu k extrémnemu zásahu do jej základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces v dôsledku nesprávnej aplikácie ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Na základe žaloby sťažovateľky o určenie vlastníckeho práva k bytu okresný súd vyrubil súdny poplatok podľa položky 1 písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“): *«Podľa Položky I písmena b) sadzobníka súdnych poplatkov zákona v znení účinnom v čase podania žaloby:*

„Zo žaloby alebo z návrhu na začatie konania, ak nie je ustanovená osobitná sadzba, ak nemožno predmet konania oceniť peniazmi je výška súdneho poplatku 99,50 eura.“»

Pri výpočte trov právneho zastúpenia však okresný súd v uznesení vydanom súdnym úradníkom aplikoval § 10 ods. 1 vyhlášky a základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby *„určil vo výške 532,77 €, teda presne opačne ako postupoval okresný súd pri vyrubení poplatku za začatie konania. Ako vyplýva z napadnutého uznesenia, podkladom pre takéto vyčíslenie bol znalecký posudok znalkyne... podľa ktorého bola cena Bytu... určená na sumu 56 100.- Eur.“.*

Sťažovateľka v sťažnosti proti uzneseniu vydanému súdnym úradníkom namietala, že v posudzovanej veci mal okresný súd aplikovať § 11 ods. 1 vyhlášky. Poukázala aj na skutočnosť, že aj v súvislosti s predchádzajúcim a súvisiacim konaním a vydaním prvého rozsudku o vlastníctve bytu ju okresný súd zaviazal povinnosťou uhradiť trovy konania, pričom jeden úkon právnej služby bol uznesením okresného súdu z 18. júla 2012 vtedy vyčíslený v súlade s § 11 ods. 1 vyhlášky. V posudzovanej veci okresný súd navyše *„... z neznámych príčin akceptoval pri výpočte tarifnú cenu z hodnoty bytu zo znaleckého posudku... zo dňa 04.10.2012 (teda vyhotovený takmer dva roky pred začatím konania), ktorý nebol dôkazom v súdnom konaní a nebol vypracovaný na účely tohto konania a tiež nebol hodnotou, za ktorú žalovaný... danú nehnuteľnosť kúpil.“*

Počas súdneho konania nebola nijakým spôsobom určená hodnota nehnuteľnosti, o ktorej sa pojednávalo. Predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva... Sám žalovaný v kúpnopredajnej zmluve uvádza a na pojednávaní v konaní 17C/143/2014 opakovane uviedol a potvrdil kúpnu cenu Bytu vo výške 25 000,- Eur.“.

Sťažovateľka nesúhlasí so závermi okresného súdu opierajúcimi sa o nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 119/2012. S poukazom na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v podobných veciach sťažovateľka zastáva názor, že pre aplikáciu § 10 ods. 2 vyhlášky pri určovacích žalobách je potrebné, aby bola určená cena veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor, a to už pri začatí poskytovania právnej služby:

„V prejednávacom prípade však predmetom sporu bol Byt, ktorý žalovaný nadobudol za kúpnu cenu 25 000,- Eur, čo sám vo svojich výpovediach potvrdil. Znalecký posudok, ktorý ako podklad pre výpočet trov právneho zastúpenia súdny úradník použil, nikdy nebol dôkazom v predmetnom súdnom konaní.“

Je v rozpore s princípom právnej istoty a princípom legitímneho očakávania, ak sa účastník konania o hodnote veci, z ktorej bude súd vychádzať pri výpočte náhrady trov konania dozvie po skončení konania.

V prejednávacom prípade sťažovateľka legitímne očakávala (vzhlľadom na v minulosti prebiehajúce súdne konanie ohľadom toho istého Bytu, a tiež vzhlľadom na výšku súdom vyrubeneho súdneho poplatku), že výška náhrady trov konania bude určená rovnako ako v predchádzajúcom súdnom konaní, teda použitím ustan. § 11 ods. 1 vyhlášky.“

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti taktiež argumentuje tým, že v sťažnosti proti uzneseniu vydanému súdnym úradníkom namietala aj neúčelnosť jednotlivých úkonov právnej služby. Sťažovateľka zastáva názor, že súd sa v napadnutom uznesení nedostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľky týkajúcimi sa preskúmania účelnosti úkonov právnej služby. V napadnutom uznesení okresný súd *„k jednotlivým úkonom uvádza nepravdivé a neoverené skutočnosti, pričom sťažovateľke nie je zrejmé, odkiaľ súd tieto informácie má... Vôbec nie je zrejmé, z čoho teda súd pri hodnotení účelnosti jednotlivých úkonov vychádzal.“*

6. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd v jej veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty napadnutým uznesením okresného súdu, zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznal tiež sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia, ako aj primerané finančné zadost'učinenie v celkovej sume 3 000 €.

7. Podaním doručeným ústavnému súdu 12. augusta 2020 sťažovateľka svoju ústavnú sťažnosť doplnila argumentáciou, že 15. januára 2020 podala na okresnom súde dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 26. novembra 2019. Dňa 23. januára 2020 ju okresný súd vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie podľa položky 1 písm. b) v spojení s § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch, *„teda ak nemožno predmet konania oceniť*

peniazmi“. Podľa sťažovateľky ten istý okresný súd následne v uznesení vydanom súdnym úradníkom 30. januára 2020 *„vychádzal pri výpočte základnej tarifnej sadzby, podľa ust. § 10 ods. 1 vyhlášky a teda z ceny bytu, ktorá ale nebola určená ani na začiatku konania, ani v priebehu konania a nevychádza ani z kúpnej ceny, ktorú uvádza žalovaný v základnom spore 17C/143/2014 vo svojej kúpnej zmluve.“.*

II.

Relevantná právna úprava

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

15. Podľa čl. 47 druhej vety charty každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

16. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 47 charty napadnutým uznesením, ktorým okresný súd rozhodol o výške trov konania podľa jej

názoru v rozpore s ustanoveniami vyhlášky a ktoré je aj svojvoľné a nedostatočne odôvodnené.

17. Ústavnú sťažnosť je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 88/07, II. ÚS 13/2018).

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu

18. Vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu nákladov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu zakladajúcu porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky nákladov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v IV. ÚS 248/08, II. ÚS 64/09,

I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, z novej judikatúry II. ÚS 153/2016, II. ÚS 681/2016, IV. ÚS 498/2018, II. ÚS 100/2020).

19. Ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsiacim mimo tejto sústavy, pričom vo svojej judikatúre sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému všeobecný súd pri interpretácii a aplikácii zákona dospel. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či napadnuté uznesenie všeobecného súdu spĺňa požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy), rešpektujúc pritom svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v predmetnej veci) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

20. Otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu len vtedy, pokiaľ by bol v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prepíateho formalizmu), či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia. Takýto postup všeobecného súdu nemôže byť tolerovaný, lebo predstavuje v konečnom dôsledku zásah do základného práva účastníka (I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, III. ÚS 634/2015).

21. Z § 9 ods. 1 vyhlášky vyplýva, že základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva. Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu suma peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby. V zmysle § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu iba v prípade, ak nie je možné

vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

22. V rámci súdnej praxe sa v minulosti vyskytli názory, že v prípade určovacích žalôb ide generálne o spor s neoceníteľným predmetom konania. S týmto názorom však nemožno súhlasiť. Sporné boli najmä prípady vo veciach určenia vlastníckeho práva k veci a v sporoch o vydanie veci, keď nebolo zrejmé, či hodnota veci, o ktorej vlastníctve sa vedie spor, je tarifnou hodnotou s cieľom určenia tarifnej odmeny. Po novele vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 184/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, s účinnosťou od 1. júla 2013 boli tieto nejasnosti odstránené. Aj pred touto novelou sa prevažná časť judikatúry súdov prikláňala k názoru, že aj vo veciach určenia, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, je potrebné pri odmene právnej služby vychádzať z hodnoty veci alebo práva, a to za predpokladu, že predmetom konania je vec alebo právo, ktoré sú oceníteľné peniazmi. Hodnota predmetu zmluvy je potom určiteľná hodnotou hnutelnej alebo nehnuteľnej veci, ktorá je peniazmi oceníteľná, a preto je na mieste aplikácia § 10 ods. 2 vyhlášky a pri náhrade trov konania sa za tarifnú hodnotu veci považuje všeobecná hodnota spornej nehnuteľnosti (I. ÚS 84/2020).

23. Z napadnutého uznesenia okresného súdu vyplýva, že žalovaná si v sťažnostnom konaní (proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka) trovy konania uplatnila a vyčíslila ich. Okresný súd k námietkam sťažovateľky obdobným, ako sú v ústavnej sťažnosti, v podstatnom uviedol:

„... súdny poplatok za žalobu bol vyrubený podľa položky 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 99,50 eur (ak nemožno predmet konania oceniť v peniazoch). Pri vyrubení súdneho poplatku za žalobu, v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, zákonná úprava pôvodne upustila od jeho určenia podľa položky 1 písm. a) Sadzobníka percentuálnou sadzbou zo základu, ktorým bola hodnota danej veci, a počnúc od 01.07.2007 stanovila súdny poplatok za predmetný návrh pevnou sumou podľa písm. b) danej položky Sadzobníka (viď spoločná poznámka č. 1 k položke 1 Sadzobníka súdnych

poplatkov v znení pred a po novele zákona o súdnych poplatkoch č. 273/2007 Z. z.). Konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci je preto z hľadiska určenia výšky súdneho poplatku z návrhu sporom s jednotnou výškou súdneho poplatku bez ohľadu na hodnotu predmetu, ku ktorému sa má určiť vlastnícke právo, pričom takýto súdny poplatok v jednotnej výške 99,50 eur zaplatila aj žalobkyňa, ktorá si poplatkovú povinnosť za podanie návrhu na začatie konania splnila dňa 08.08.2014. Výpočet trov právneho zastúpenia, pozostávajúcich z odmeny advokáta a náhrad jeho hotových výdavkov, sa spravuje vyhláškou č. 655/2004 Z. z. platnou a účinnou v čase realizácie jednotlivých úkonov, ktorá otázku možnosti určenia hodnoty sporu v prípade konania o určenie vlastníckeho práva k veci osobitne neriešila, pričom zmenu v tomto smere priniesla novela predmetnej vyhlášky č. 184/2013. a to s účinnosťou od 01.07.2013. ktorá do ust. § 10 ods. 2 doplnila, že za tarifnú hodnotu sa považuje aj hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu. Súd je toho názoru, že je zásadný rozdiel medzi konštrukciou, stavbou a tarifami v zmysle zákona o súdnych poplatkoch a advokátskou tarifou, čo v tejto súvislosti spochybňuje premisu o nevyhnutnosti zaistiť jednotnosť v rozhodovacej praxi, ktorá sa prejavuje v jednote kritérií na určovanie výšky súdneho poplatku vyrubovaného za návrh a na určovanie výšky odmeny advokáta za vykonanie jedného úkonu právnej služby.

... Súd sa rovnako nestotožňuje ani s argumentom žalobkyne, že súd mal pri výpočte tarifnej odmeny postupovať podľa § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky, ako tomu bolo v inom obdobnom konaní vedenom na tom istom súde pod spis. zn. 45C/96/2009, nakoľko v tomto inom konaní žalobkyňa vystupovala v procesnom postavení žalovanej, a teda aplikácia § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky bola v danom prípade namieste, keďže preukázateľne bola predmetom konania nehnuteľnosť určená na bývanie žalovanej a klientom bola fyzická osoba. V danom konaní je však žalobkyňa v pozícii žalobkyne a klientom advokáta, o ktorého trovách právneho zastúpenia súd rozhoduje, je právnická osoba, a teda predmetná nehnuteľnosť mu logicky neslúži na bývanie.

Žalobkyňa navyše v sťažnosti uviedla, že súd pri výpočte tarifnej ceny vychádzal z hodnoty bytu vyplývajúcej zo znaleckého posudku [REDAKOVANÉ], ktorý nebol dôkazom v súdnom konaní a nebol vypracovaný na účely tohto konania. V danej súvislosti súd poznamenáva, že nakoľko sa nepochybne jedná o totožnú nehnuteľnosť ohľadom ktorej bol

vypracovaný znalecký posudok v inom konaní, súd považuje závery znalkyne za relevantné aj pre predmetné konanie, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že vypracovanie ďalšieho znaleckého posudku, za tým istým účelom by bolo vzhľadom už na jeho existenciu, nevhodné.“

24. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky o neúčelnosti jednotlivých úkonov právnej služby, ústavný súd uvádza, že okresný súd sa v napadnutom uznesení (bod 20 a nasl.) dostatočne zaoberal jednotlivými úkonmi právnej služby, ako aj skutočnosťou, ktoré úkony ako neúčelné nepriznal, čo bolo dôvodom aj zmeny uznesenia vydaného súdnym úradníkom.

25. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie a konštatuje, že nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia okresného súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. V rámci rozhodovania o otázke priznania náhrady trov konania okresný súd riadne interpretoval príslušné zákonné ustanovenia. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať do interpretácie okresného súdu a nahradzovať jeho prijaté právne závery svojimi. Závery okresného súdu v napadnutom rozhodnutí sú riadne uvedené, presvedčivé, jasné a netrpia absenciou logiky.

26. Ako už bolo uvedené, predmetom konania vo veci samej bolo určenie vlastníckeho práva k bytu, ktoré je ocniteľné peniazmi. V dôsledku toho okresný súd pri priznávaní náhrady trov konania nemohol vychádzať z tarifnej odmeny stanovenej v § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, ale mal vychádzať z tarifnej odmeny stanovenej podľa § 10 ods. 2 citovanej vyhlášky. Ústavný súd na tomto mieste dodáva, že obdobne rozhodol napríklad aj vo veciach vedených pod sp. zn. I. ÚS 119/2012, II. ÚS 583/2013, II. ÚS 478/2014, III. ÚS 643/2015, I. ÚS 176/2017.

27. Na základe uvedeného nezistil ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti v napadnutom uznesení okresného súdu pochybenia takej ústavnoprávnej intenzity, aby mohol po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať

porušenie označených práv, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.2 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 47 charty

28. Podľa čl. 51 ods. 1 charty (rozsah pôsobnosti) ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.

29. V súvislosti s námietkou porušenia práva podľa čl. 47 charty ústavný súd uvádza, že tento článok je potrebné interpretovať v súlade s čl. 51 ods. 1 charty s prihliadnutím na vysvetlivky k charte, ktoré boli 14. decembra 2007 publikované pod 2007/C303/02, ako aj na existujúcu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok z 13. 6. 1989 vo veci 5/88 Wachauf, Zb. 1989, s. 2609; rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991 s. I-2925; rozsudok z 18. 12. 1997 vo veci C-309/96 Annibaldi, Zb. 1997, s. I-7493). Ustanovenie čl. 47 charty normuje základné právo na spravodlivý proces, no aplikovateľnosť charty je podmienená vykonávaním práva Európskej únie (porov. III. ÚS 141/2011, IV. ÚS 398/2013).

30. Podľa názoru ústavného súdu, prihliadajúc na citované ustanovenia charty, ako aj na vysvetlivky k charte ako nástroj výkladu, je aplikácia charty v posudzovanej veci vylúčená. Z citovaných ustanovení charty totiž vyplýva, že charta sa v prvom rade vzťahuje na inštitúcie a orgány Únie. V prípade členských štátov, teda aj Slovenskej republiky, je záväzná výlučne vtedy, ak konajú v rámci rozsahu pôsobnosti práva Únie.

31. V prípade sťažovateľky všeobecný súd rozhoduje o jej veci na základe vnútroštátneho práva, ktoré nepatrí do pôsobnosti práva Únie, teda nejde o žiaden z prípadov, v ktorých dochádza k implementácii právneho aktu Únie (rozsudok

z 13. 7. 1989 vo veci Wachauf, Zb. 1989, s. 2609) alebo k tomu, že by sa Slovenská republika chcela odchýliť od práva Únie (rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991 s. I-2925) alebo že by tu existovalo materiálne pravidlo práva Únie, ktoré by sa malo v posudzovanom prípade aplikovať (rozsudok z 25. 3. 2004, Karner, C-71/02, Zb. s. I-3025).

32. Ústavný súd preto aj túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

33. Na základe uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu